

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Añy IV.—TARRAGONA, 3 Decembre de 1916.—Núm. 166.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

L'IMPOST ÚNIC Camí de les Escoles de Comerç

¿Convindria aplicar-lo a Catalunya?

(CONTINUACIÓ)

IV

L'autor de la teoria de l'impost únic l'Enric George en el seu llibre «Progreso y Miseria», al desenrotillar-la, anomena a cada instant el que a la seva Patria, els Estats Units, succeix. Com ja hem dit abans és forços convindre que no totes les nacions presenten iguals modalitats. Bon exemple en són la mateixa gran República Nord-americana i Catalunya.

Manifesta l'Enric George que per la seva doctrina es matrà l'especulació en terres, el que ocasionaria un gran augment en el seu conreu i que, conseqüentment, se crearien noves i immenses riqueses. A la nostra Patria és completament desconeguda l'especulació en terres. Així, doncs, es per ella lletra morta totes aquelles aveniatges.

Se lamenta En George de l'existència a la seva Patria de grans *latifundios*. A Catalunya no hi ha *latifundios*; la terra està sumament dividida i sub-divisionada.

Posa de relleu En George el gran perjudici que per la societat en general representen les terres ermes. A la nostra Patria les terres ermes son insignificants. Es veu general que a casa nostra no hi ha un pam de terra sense conreuar o edificar. El geni català fins les roques活ives de les muntanyes ha sapgit fertilizar. Una diferència esencial entre la terra dels Estats Units i la nostra és que aquella és novella, no porta, en general, més d'un segle i mitj de conreu, mentres que la nostra en sofreix segles i més segles. Aquesta velluria de la nostra terra obliga a que se l'adobi anyalment, representant així per el propietari un recarrec en els gastos, cosa desconeguda als Estats Units. Allí la terra no necessita, en sa casi totalitat, adobs. Aquesta gran fertilitat de la terra dels Estats Units ha motivat que molts propietaris s'hagin fet allí inmensament rics. A Catalunya la renda de la terra resulta esquifida en comparació de Nord-Amèrica.

Un factor importantíssim en l'aplicació de l'impost únic georgista es la densitat de població en relació als quilòmetres quadrats de superficie d'un Estat. Quan més extens sigui el territori, menys poblat i de més valor la seva terra, menor serà el porcentatge a cobrar per a sufragar els seus gastos globals. Així, doncs, és evident que a Catalunya aquest porcentatge seria més elevat que als Estats Units.

V

El comentador argencí de la doctrina georgista, Dr. Andreu Máspero Castro, al definir-la, diu: «L'impost únic sobre la terra es l'única contribució exigida al habitant en proporció a la valor de la terra, lliure de millors, per ell retingut, per el sostinent de l'Estat».

L'Enric George sosté també que l'impost per ell proposat ha d'ésser proporcional.

Doncs bé, l'impost proporcional sobre la valor de la terra és una verda paradoxa. Grava més a la terra quan menys és la seva valor. Resulta un verdader impost progressiu a l'inversa.

Ton bon pagés sab, i la ciència econòmica així ho confirma, que els gastos de conreuar una terra resulten en relació disminuïts quan més gran és l'explotació de terra a conreuar, sobre tot usant-se màquines agrícoles.

P. REDÓN.

Buenos Aires.

(Seguirà)

Presidente Mancomunidad de Cataluña
a Alcalde de Tarragona:

«Tiene el gusto de comunicarle que la Asamblea de la Mancomunidad reunida en sesión acaba de aprobar el proyecto de Escuelas de Comercio presentado a la misma del Consejo Permanente por lo cual usted tan vivamente se interesaba.

PRAT DE LA RIBA.

(Telefonema del dia 28 de Novembre 1916.)

No en debades demanabem que arribada l' hora serena del procés de les Escoles de Comerç tothom hi estigués atent. No desconfiabem en la justicia i el seny del elements qui tenien el deure i la responsabilitat de portar l'obra a son terme, no; però calia estar previnguts a qualsevol contratemps, a qualsevol intent de retràs.

Rés d'això ha succiut, i ens en debém felicitar. I doncs que de felicitacions parlém, endremem-ne també als elements guiatgers d'aquest noble afer que Tarragona no ha sapgit estimar amb prou alçaria, ni ha capit tampoc la seva transcendencia social. Un altre dia parlarém d'aquest aspecte.

Reconeixém, en primer terme, quel l'ànima d'aquest cós que ara comensa a pendre forma, ha sigut el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» de Tarragona; an ell i a la seva Junta de Govern que amb tan de zel i activitat presideix el nostre excelent amic D. Manuel Figueras i pertoca la primera enhorabona, afectuosa i ben plena.

Als Concellers de la Mancomunitat, senyors don Anselm Guasch i D. Josep Mestres per haver acullit generosament el prec del «Centre» i per haver tingut sempre una paraula d'alentament i de confiança en prò del projecte que avui arriba a fi de terme.

Al diputat provincial i president de la Cambra de Comerç de Tarragona, D. Pere Lloret, per haver sigut ell qui proposà a la Assamblea de l'any 1915 el Projecte general d'organització d'Escoles de Comerç, i també per haver estat en tots moments al costat de l'esperit nou que caracterisa al jove «Centre».

Al senyor alcalde de Tarragona, D. Robert Guasch, que tan amablement ha vingut acollint tota iniciativa en prò de la realització del tantes vegades anomenat Projecte.

Als diputats provincials senyors Folch, Isern i Guarro, els que en unió del senyor Lloret van solicitar de la Mancomunitat l'implantació de la primera escola comercial a Tarragona.

A l'excelentíssim Dr. D. Antolí López Peláez, arquebisbe de Tarragona com a felís cooperador; al Centre Industrial; Cambra de Comerç; Junta de les Obres del Port; Colegi Pericial Mercantil; premsa diaria i setmanal; entitats culturals, polítiques, sportistes y recreatives de totes tendències i aficions; personalitats d'aquí i de fóra que han auxiliat amb el seu concell o amb el seu generós apoi la cristallització del projecte de referència, sense oblidar al benemerit Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria de Barcelona, i al seu President D. J. Puig i Esteve, apreciadíssim amic i company nostre.

No menys efusiva i carinyosa ha d'esser la nostre felicitació al Capdevanter de la nova Catalunya que s'està formant, l'il·lustre i per tants conceptes admirable President de la Mancomunitat Catalana, don Enric Prat de la Riba, l'autor immortal de «La Nacionalitat Catalana»; ell qui del llibre la va passant a la realitat humana amb nobles guspires de llum cultural que irradien beneficiosament per les arte-

ries活ives de la Patria renaixenta. I per quan felicitem an ell com a home director de la força motriu que la Mancomunitat mou, fém-la extensiva al ConSELL d'Investigació Pedagògica qui va donar forma d'actuació viva a l'Instància del C. A. de D. del C. i de la I. de Tarragona i a la Sexta Assamblea de la Mancomunitat aon ha encarnat formosament el nostre modest somni.

Som a mig camí no més. Encara hi ha gent que no saben llegir els diaris, o si els lleixeixen ho fan tan malament que no s'enteren del contingut substancial de lo que s'escriu.

Encara hem tingut de llegir (a *La Reconquesta*) lo de tirar gerros d'aigua freda als entusiastes dels iniciadors del Projecte d'Escoles de Comerç, i lo del perill que aquestes escoles corren si no s'hi obtenen els títols oficials reconeguts per l'Estat espanyol.

Tan debò que hi hagués hagut necessitat d'aigua freda per a tirar-la damunt dels entusiastes, però no ha calgut això, doncs nosaltres, sincerament ho diem, no hem sapgit veure ni trovar enllot aquests entusiastes.

Precisament el nostre dol intern era aquest: no hi ha entusiaste enllot. La reunió a casa la ciutat en va ésser una prova ben palesa. Ni entusiaste, ni caliu, ni coneixement de la materia. L'entusiaste era no més que entre els protagonistes; lo demés era públic que molt atentament escoltaba.

¿Aon se voldrán abocar, doncs, aquells gerros d'aigua freda...?

Nosaltres pensém ben al inrevés del confrare tradicionalista.

Si er sapiguéssim, fabricariem entusiaste i l'encomanariem als qui no en tenen o no en volen tenir.

¿Es que no és prou transcendental per a la vida mercantil de la nostra ciutat la creació d'una Escola de Comerç (oficial i amb títols oficials; llegéixis bé el follet que l'Ajuntament va repartir), aquí aon tenim una Universitat Pontificia, un Institut i unes Normals de Mestres? ¿Es que no és vol reconeixà la pujansa comercial de Tarragona, quin regulador és el seu Port, cada dia creixent, i el moviment general de les estacions que, a força de tràfec, les companyies tenen en projecte un grandíssim plan d'enxamplament de vies, el qual comensa el Nord a posarlo en pràctica desd'el pont del Francolí, vora el mar i camí de la Pineda? ¿Es que l'ensenyament comercial no s'equipara avui en totes les nacions més avançades en materia de cultura professional a qualsevol altre carrera científica? ¿Es que es pod duptar potser que l'ensenyament comercial modern no és científic?

A moltes i moltes més consideracions ens portarien preguntar com les avans apuntades si tinguéssim desitjos d'allargar aquest treball, però no ho volém fer, ni creiem que n'hi hagi una necessitat, de moment.

Ens cal no més recullir la paradoxa de l'entusiaste que no existeix i solicitar-ne un bossi més. En altres ocasions, i per coses sense espiritualitat, hem vist passejar pels carrers de la ciutat una banda engagant un pas-doble torero i la gent s'entusiasta tota sola. Era l'entusiaste de la inconsciencia. Nosaltres no el volem pas així, ni tampoc demaném una banda de música.

Voldriem solsament que cada tarragoní se permetés de lo que's tracta de realitzar a Tarragona per

PER A L'AJUNTAMENT**Joc: Assassinats, robos, atracos...**

Es tanta la nostra indignació que sentim des de un quant temps a aquesta part, que no sabem com començar aquestes ratlles, çò és, si addressar-les al Govern o al ministre de Governació, com a oficialitat, o bé als diputats per la circumscripció, deixant de banda a aquell senyor que té el hostatge en el galliner del carrer de Sant Francesc, puix que ja ns té de sobres probat que no altre cosa sap fer que incomodar al públic que té la desgracia d'estar baix la seva jurisdicció.

I pensar que la persona aludida no fa molt tractà de suspendre al Ajuntament de nostra ciutat, perque aquest aixecà airadament la seva veu en contra de aquella, per el mateix assumpte de avui! Tenim o no raó en lo que diem mes amunt? Mereixeria cap respecte aquell senyor? N'obstant, la nostra dignitat de persones honrades ens priva de faltar-la a qui ns dona motiu per a fer-ho; consti.

Com nosaltres, també s'han queixat altres volguts confreres, sense lograr que's posi atenció a les nostres paraules; emprò una vegada més volem insistir en contra d'aquest perniciós joc quins resultats, sens dubte algun, se deixen coneixe, per desgracia de Tarragona.

Fa unes dos setmanes que's cometé un assassinat de dues pobres velles, dones indefenses, sense que fins avui se hagin trovat als autors; creient que'l senyor Jutge hi deu haver posat tot el seu interès en descobrir-los.

Al carrer Major, un diumenge a la tarda, revenien la porta de un pis i roben tota mena de joies i algun que altre objecte de valor que trovaren, sense que's trovin als autors.

Després, en el cèntric carrer de l'Unió, entren lladres en un establiment; trenquen la màquina registradora que hi havia en el taulell i s'emporten tots els diners que hi havia i intenten fer lo mateix en un calaix, emprò no ho feren per haver-se despertat els dependents de la casa, per lo que fugiren els lladres, els qui tampoc van ésser detinguts.

En altre carrer, el del Mar segons ens diuen, un home atraca a un factor del tren tapant-li la boca i robant-li el rellotge i 14 pessetes, sense que s'hagi detingut al atracador.

En una casa de la part alta, sense que poguem fiscar ben bé el punt, el dimars els lladres s'emportaren 200 pessetes. Tampoc se ha trovat als autors.

Un dependent d'una important casa exportadora es també detingut pels voltants de la Plaça de Tors per un atracador, que intentà pèndrer-li els diners que portava.

En un pis del concorregut carrer de Mendez Núñez fou sorprès un individu que tractava de posar una clau al pany, emprò la veu d'alarma donada al interior feu fugir al desconegut.

S'ens assegura també que s'intentà entrar en un'altra casa de la Plaça dels Cedaços.

No parlem ja dels incomptables robos que s'han fet en diferents cases de fòra, masets, vinyes, etc., perque això ja es molt vell i mai s'ha trovat a ningú que ho hagi fet.

I sabeu per què no s'agafa a cap lladre ni atracador ni assessi? Per la senzilla raó de que aquesta gent no té la desgracia de freqüentar les cases de joc, els cines, els cafès, els bars, les cases de leocini, etc., etcétera, que son els punts aon hi han els pocs políciecs de que Tarragona disposa.

S'ens dirà, potser, que tenen obligació de anar-hi? Sí, ben certament; emprò no s'ens podrà afirmar que hi hagin de ser-hi SEMPRE, quan els demés llocs de nostra ciutat resten completament abandonats.

S'ha d'acabar, d'un modo o altre, el que's jugui descaradament com se juga per tot Tarragona.

Quan una autoritat superior no compleix com a tal, se l'anula per medi de un'altra inferior. Així esperem que s'interposarà en aquest asquerós as-

sumpte, l'Ajuntament, com feu l'altra vegada, que tan bon resultat donà.

Si hi ha algú que vol viure més bé que amb el seu sou no pod, que pateixi. Tampoc nosaltres podem viure, quasi's pod dir, i no obstant no anem a *mengar* a les cases dels altres, aon se roba els diners dels qui tenen la desgracia de ennuvol·lar-se's-hi els ulls devant d'una *ruleta*, d'uns *daus*, de la *carteta* o tapar-se's-hi les orelles al sentir *hagan juego, señores; bones, males...*

De l'Ajuntament

Sessió del 27 de Novembre

PRESIDEIX l'Orovi; amb assistència de 19 regidors.

En Ventosa fa una aclaració a l'acta de la sessió última.

Queden aprovats tots els dictámens que van a l'orde del dia.

En Vallvé desenrotlla la seva moció respecte a l'allumbrat i comença atacant a la comissió perque ha fet una feina negativa. Diu que en les poques reunions que ha tingut mai ha sigut celebrada en majoria, menys quan va anar a Barcelona, que va ésser majoria complerta i havent-hi anat acompanyar l'Alcalde, que'n protesta, i si fos present li faria mes càrrecs.

Fa resaltar l'importància que ha de tenir el nou contracte de l'allumbrat, i li extranya que cap diari local s'hagi ocupat de dit assumpte. Aludeix al diairi *La Cruz*, perque en aquest contracte que fineix hi va fer una grossa campanya en contra i aquell célebre anglès que feia dits escrits, continua escribint al mateix diari.

Diu que lá Canadenca es una empresa desastrosa per a Tarragona i fa present als regidors i particularment als carlistes perque's desprenguin dels conservadors per a resoldre aquest assumpte. Fa càrrecs als individus de la Comissió senyors Lopera, Cavallé i Nadal.

Respecte a la supressió del gas que intenta fer l'empresa, fluit molt convenient per a l'industria i calefacció, diu que no deu consentir-se, ja que portaria una pertorbació. (Es aplaudit pel públic.)

Com siga que en Nadal ha estat aludit per en Vallvé, vol combatre el arguments den Vallvé i l'Alcalde diu que no pod ésser, ja que'l reglament no permet discutir les mocions.

En Nadal vol insistir, pero tot l'Ajuntament s'hi oposa i per fi en Nadal es dona per vensut.

En Lopera fa alguna aclaració respecte al assumpte de la supressió del gas, dient a l'Alcalde que fassi alguna indicació a la Junta Central de Subsistències.

En Nin fa un prec perque la Comissió del allumbrat tingui l'atenció deguda al assumpte de la supressió del gas, doncs ell, en un viatge que ha fet per Suissa i França, ha pogut notar que en cap població deix d'existir el gas.

En Montagut fa historia de la seva representació a l'Assamblea de Madrid, dient que les conclusions acordades per l'Ajuntament de Tarragona foren acceptades.

Dona compte de varies visites que varen fer per assumptes pendents per a Tarragona, com son la Casa Correus i els quartels, dient que és convenient excitar als diputats per la Circumscripció perque treballin o de lo contrari quedrà ressegat.

L'Ajuntament acorda haver vist amb gust lo manifestat per dit regidor.

En Lliteras, fa un prec a l'Alcalde perque tingui una entrevista amb el senyor Governador, respecte

a lo abandonat que està Tarragona, doncs son a dia ri els robos i altres coses pitjors.

L'Alcalde contesta que ell hi posarà tot l'interés perque's fassí ressò de la queixa tan justificada.

Sembla que'l regidor senyor Loperena es va donar per aludit, pero no va dir res.

A les nou es acabada la sessió.

NOVES

El quadern de la *Lectura Popular* de la present setmana, publica un volum de poesies degudes al inspirat poeta Joan Pons i Massaveu.

Queden en cartera per a el número que vé, dife-rents treballs que no han pogut anar per manca de lloc.

L'important i esplèndida revista *Italia* ens visita donant-nos lloc de saborejar la lectura d'una munió de bells articles deguts a plomes consagrades. No cal dir que tot el número va dedicat al tractament de la épica lluita.

Signat per Joan Garriga i Massó, Llorenç Riber, Enric Ràfols, A. Rovira i Virgili, Jordi Rubió i Baguer i Alfons Masseras, arriba a nostra Redacció un manifest dirigit als catalans per a fer-los girar la vista cap a la pobra Lituania, nacionalitat russa devantada per la gran tragedia. En un sentit escrit que sentim no poguer-lo publicar íntegre per manca d'espai en el qu'es demana de la commiseració dels catalans vulguin alleugerir la dissort del poble lituà adrençant-se al secretariat del Comité «Pro-Lituania», Plassa de l'Universidad, 4, 2.º, 2.º aon es reben donatius.

De la fàbrica de xocolata Viuda de Salvador Poblet hem rebut un artístic calendari per a any nou, que agraim.

De D. Josep Maria Valls, Enginyer Director de l'Escola Superior d'Agricultura de la Diputació Provincial de Barcelona, rebem un follet (del quin n'es autor) titulat «El Conreu de Secà al mitjà dia de França. — Impresions d'un viatge en missió agrícola». La lectura del qual recomanem a nostres conreudors de secà, puix que en ell hi há un bon aplec d'ensenyanças. Mercés.

Tarragona : Imp. Llorenç i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA - de la Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAU RUIZ

Sastrería : de :

Francesc Gabriel

La casa de més novetat :: Trajes a mida des de 40 pessetes :: Perfecció i economia

Plaça de la Font, 14

TARRAGONA

CLÍNICA : CONSULTORI

P. Lloret Ordeix

ADVOCAT

Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 7

Tarragona

Telefon, 95

Gestió i intervenció d'operacions bancàries
ORDRES DE BORSA

HIMALAYA

El rei dels
licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilà Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
l'Exposició
de Buenos Aires.

Demanar-lo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
batxets i banquets

PAPERERIA I EFEKTES D'ESRIPTORI

DE
JOAN M. PINOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamans : Escribanes : Plumes Stilogràfiques : Pesa-cares : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i àlbums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampanyans : i tota classe de comestibles ::

UNIO, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

Hotel INTERNACIONAL

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versalles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Licors - Dolços

Explendit servei
de Restaurant :

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Telefon, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles per home

Gilabert Germans

PREUS BARATOS

Sabatería

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
a mida i de luxe.

PREUS FIXOS

Grans existències
de totes mides i
classes.

Carrer Major, 2

Tarragona

Infernacional

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

Suc de raims sense alcool

The Grape Juice C.º L.º

Londres i Tarragona

El Vermouth més

higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les

malalties i convales-

cència

Se ven per tot arreu

DOCTOR
RABADÁ

Consulta de DEU a DOTZE i de
CINQ a SET : Dies festius de DEU
a DOTZE : Pels pobres gratuita els
DILLUNS, DIMECRES i DISABTES

Rambla S. Joan, 90, entre-sol
Teléfon 231

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peces soltes per a
Bicicletes,

Motocicletes
i Automovils

Oils lubrificants, betzines i bujies.
Vulcanització i venda de Neumàtiques i càmares per a tota classe de
Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.º

Uniò, 32 :: Teléfon 259

TARRAGONA

MENJADORS DEL JARDÍ

— DE —
FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
endevant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Fàbrica de Braguers

— I DE —

Aparatos Ortopèdics

(TRENCAENTS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTS BRAT es el mes pràctic i modern per a la tensió i curació de les hernies per cròniques i rebels que signin. Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ
DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSEERRAT

UNIÓN, 84 — TARRAGONA

FERRETERÍA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona